

Mariesminde – præcision og effektivitet i højsædet

Jens Prior Hansen
Frøavlskonsulent
Nordvestjylland

Erling Christoffersen
Avlschef
Vestdanmark

I kanten af den lille by Jebjerg på Salling driver Kristian Boel Østergaard Mariesminde Landbrug med korn, raps, spinat, frøgræs og majs til biogasanlæg, samt maskinstation og svineproduktion. Kristian dyrker selv ca. 900 ha, hvor halvdelen er tilforpagtet, samt pasningsaftaler på yderligere 200 ha

Kristian bor med sin familie få kilometer syd for Jebjerg på ejendommen Lisedal som han købte i 2013. Han er gift med Sanne, som er efterskolelærer, og parret har to drenge på fire og 1/2 år. Kristian er faglært landmand fra Vejlbj Landbrugs-skole, og planen var egentligt at videre-uddanne sig, men da faderen døde i 2018 i en alder af kun 61 år, måtte Kristian hjem og deltage i driften.

Mariesminde Landbrug består af selve Mariesminde, Lisedal og nogle mindre ejendomme. Der er pasnings-aftale på ca. 200 ha med svigerfar Anders Spanggård, og Kristians bror, Laust, er ansat på bedriften og står for svineproduktionen. Der er i alt 16 ansatte på bedriften, heraf er de 10 i svineproduk-tionen, en på kontoret, to servicefolk og tre i marken.

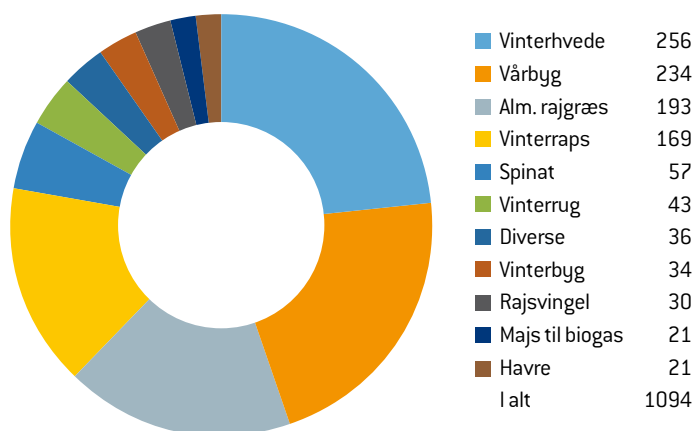

Mariesminde

Markdriften

Jorden på Salling er overvejende lerjord med god vandforsyning. Samtidig ligger Salling som en halvø ud i Limfjorden, hvilket giver et mildt klima – perfekt til dyrkning af frø.

Ejendommens jordtilliggende på 900 ha ligger med en afstand på ca. 15 km mellem de yderste marker. Med så stor afstand mellem markerne, er det vigtigt, at opnå så høj effektivitet af maskinerne som muligt. Derfor er afgrøderne samlet i blokke på ca. 50 ha, hvor det er muligt.

Figur 1. Afgrødefordeling 2022 på Mariesminde inkl. pasningsaftale i ha

Maskinstationsarbejde ved siden af

Der bliver også udført en del maskinstationsarbejde for andre landmænd i området. Om foråret sås ca. 150 ha spinat til Jensen Seeds samt 150 ha roer med enkorns-såmaskine, og der sprøjtes ca. 400 ha flere gange gennem vækstsæsonen. Der sås 400-500 ha vinterraps med grubbesåmaskine og afpudses ca. 600 ha frøgræs.

Nye maskiner

Kristian har til denne sæson foretaget en stor udskiftning af maskin-parken, da alle traktorerne og mejetærskeren er solgt. I stedet for køb af nye maskiner, blev flere maskinhandlere med forskellige fabrikater spurgt til en leasingaftale. Valget faldt på Claas gennem Vinderup Maskinforretning, og der blev her indgået en aftale om Operationel Leasing. Alle traktorer blev leveret til forårssæsonen, og mejetærskeren skulle leveres inden den forestående høst. Kristian fortæller:

”Jeg fik lidt af en forskrækkelse, da jeg fik at vide, at den nye mejetærsker ikke kunne leveres til denne sæson på grund af stor mangel på diverse komponenter. Jeg havde jo solgt den gamle mejetærsker, så gode råd var dyre. Vinderup Maskinforretning har dog været meget behjælpelig med at finde en brugt mejetærsker, som vil blive stillet til rådighed, så høsten kan sikres.”

Maskinoversigt

Traktorer	Claas 960 TT, Claas 960, 2 stk. Claas 660, Claas 530
Mejetærskere	Claas 8900, 45 fod, Claas 660, 30 fod
Såmaskiner	Kuhn CSC rotorsåmaskine, 6 meter, Heva Subtiller, 5 meter, Gaspardo Orietta, enkorssåmaskine
Jordbehandling	Kuhn Cultimer, 5 meter, Kuhn Prolander, 7,5, Kuhn Vari Master, 5 og 6-furet, Gaspardo renser
Halmudstyr	Kuhn GA 4731, Kuhn GA 8731, New Holland HD 1290 presser
Slåmaskiner	Kuhn BP8300
Tromle	Heva Graas-roller
Læsemaskiner og vogne	Claas Scorpion 756, New Holland BC115, NÖC vogne, 2 stk – 12,5 meter, Hawe ULW 4000, BS jordvogn, MI SPC16

Et kik ind i maskinhuset

Stor produktion af gylle

I selskabet HK Grisen producerer Kristian ca. 45.000 slagtesvin og 600 søer på flere ejendomme i Salling og nær Holstebro. Herudover produceres ca. 4.000 økologiske slagtesvin i selskabet Lisedal Økologi. Det giver en samlet produktion på ca. 20.000 tons gylle, som alt sammen afhentes af Greenlab Biogas ved Skive. Al gylle samt yderligere ca. 5-7.000 tons returneres til bedriften og udbringes til afgrøderne - hovedsageligt med selvkørende gylleudlægger.

Aftale om færdigproduceret indkøb af foder

Tidligere er alt foder blevet produceret på bedriften. For at kunne optimere sædskiftet på bedriften bliver langt størstedelen af foderet nu købt som færdigfoder. Hermed er der ikke nogen krav til, at der skal produceres et stort areal med hvede til grisefoder. Kristian forklarer: "Aftalen betyder, at jeg er frit stillet i forhold til min markplan, og kan optimere sædskiftet bedre. Det er en stor fornøjelse at kunne vælge afgrøder, således at jeg i sædskiftet som helhed får den bedste bundlinie."

Stor interesse for præcisionslandbrug

På Mariesminde har der i snart mange år været fokuseret på udnyttelsen af ny teknologi i markbruget i form af blandt andet GPS. Også brugen af vejrstationer fra FieldSense har indfundet sig på Mariesminde. Selv om der kun er 15 km mellem de yderste marker, kan vejrforholdene være vidt forskellige. Derfor har Kristian i alt 11 vejrstationer placeret ved nogle af markerne. Herved kan han nøje følge f.eks. vindforhold, nedbør, risiko for septoriaangreb i hvede, nedbør

Ny Claas 960 trektor foran nyindkøbt lettere brugt Hawe sneglevogn

ved blomstring i raps og jordtemperaturen ved de enkelte vejrstationer. Herudover kan Kristian ved vurdering af høstresultater sammenholde vejrforholdene fra de enkelte vejrstationer.

Kristian graduerer handelsgødning, kemi og såsæd og kortene udarbejdes i CropManager på baggrund af satellitfotos. Kristian forklarer: "Jeg står selv for udarbejdelsen af kortene til gradueringen. Selv om udgangspunktet er satellitfotos, er det vigtigt at inddrage mine egne observationer og erfaringer fra de enkelte marker. Jeg bruger måske i nærheden af 100 timer om året på at tilrette de enkelte gradueringskort, inden de overføres til traktoren."

Når man graduerer kvælstof til korn og raps, kan man spare én ha lovpligtige efterafgrøder, hver gang der gradueres på 11 ha. En sideeffekt af brugen af præcisionslandbrug er derfor, at Kristian til efteråret kan spare ca. 50 ha lovpligtige efterafgrøder.

Frøgræs

Til høst 2022 skal der høstes 115 ha Double tetraploid plænerajgræs, 36 ha Greenway diploid plænerajgræs og 30 ha Fojtan rajsvingel. Derudover er der 40 ha Esquire i pasningsaftalen. Alt frøgræs lægges ud på dobbelt rækkeafstand, og udsæden af vårbyg gradueres ud fra tildelingskort. Ønsket er, at også udsæd af frøgræs kan gradueres, men det er ikke muligt med den nuværende såmaskine.

Ukrudt i udlægsmarkerne sprøjtes altid med 0,1-0,12 l DFF pr. ha fulgt op med Trimmer + Primus XL. For at undgå lejesæd i udlægsmarkerne, der kan være katastrofalt for det nye udlæg, vækstreguleres der ved strækning samt omkring skridning. Kristian forklarer: "Det er vigtigt for mig at undgå lejesæd f.eks. ved overlap med gylle, handelsgødning eller dobbelt såning. Derfor øger jeg ofte doseringen af vækstreguleringsmidler i de områder, eller kører en ekstra tur rundt om marken, og sprøjter overlap en gang mere. Jeg plejer at bruge Moddus første gang og Cerone anden gang, men i år prøver jeg at skifte Moddus ud med Terpal".

fortsættes næste side ►

Alle kanter på frømarkerne fræses to gange i sæsonen

–fortsat fra side 5

Vinterraps LG Aviron topper såvel Landsforsøgene som de lokale forsøg i Skive

Efter høst afpudses stubben, så det nye udlæg kan få lys og luft for at sikre en god tilvækst inden vinteren. Hen over vinteren/tidlig forår afgræsses alle frøgræsmarker med får. Efter at fårene har afgræsset markerne, er gammelt græs og meget ukrudt fjernet. Det sikrer en god ensartet vækst i foråret.

Ukrudtsbehandling i rajgræsmarken starter som regel med 0,25 l Kerb pr. ha i februar for at reducere forekomsten af enårig rapgræs. Generelt ser behandlingen i år ud til at have en god effekt. Opfølgning på den smule tokimbladede ukrudt, der er tilbage, sker med 0,75 l Primus XL pr. ha. For at undgå forurening fra markkanten, bliver der rundt om alle frøgræsmarker fræsset i to meters bredde to gange i løbet af forår/sommer. Som standard vækstreguleres og svampe-sprøjtes to gange i rajgræs.

Fojtan er rajsvingel af strandsvingeltypen og bliver skårlagt inden høst. Fojtan ligger altid i to år, hvor udbyttet det første år er lavt, mens frøudbyttet 2. år kompenserer for dette. Kristian plejer at få skårlagt med en 25 fods skårlægger, men han har til den kommende høst fundet en maskinstation med en 15 fods skårlægger. Kristian forklarer: "Jeg mener at skårene sidste år var for tykke, og de var svære at få tørre. Spirevnen i et af partierne var ikke ok, og med et lidt tyndere skår, håber jeg at det bliver bedre."

Udbytter i 2021

Udbytterne i frøgræsset i 2021 blev tilfredsstillende. I den største sort Double blev det til 3. plads på landsplan med 2200 kg renvare pr. ha ud af 66 partier. I Fojtan blev det også til en 3. plads med 1.480 kg pr. ha ud af syv partier. Sorten Weldone har givet et udbytte på 2.070 kg pr. ha. Her er kun tre partier til høst i 2021, så her er en 1. plads i sigte!

Tørring og oplagring

På frølageret er der stor fokus på korrekt håndtering af frøet. Det er både, når frøet lægges ind ved høst, så det ligger helt jævnt, men også under selve tørringen og lagringen. Ligger frøet ikke i et jævnt lag, vil luften forsøge at undgå det tykkeste lag med dårligere tørring til følge. I lageret er der investeret i et Powermix omrøringssystem fra Løkkes Maskinfabrik A/S. Herved undgår Kristian at skulle grave det hele igennem, når der er behov for at vende dyngen. Det er dog

Det nye udlæg af alm. rajgræs Double står flot

vigtigt, at omrøreren ikke kører hele tiden, men kun når der er brug for det. Ellers vil luften hele tiden kun føres gennem de "kanaler" som sneglene har lavet og ikke belufte hele dyngen. Frøet skal have lov til at sætte sig lidt mellem omrøringerne, hvorved der bliver en jævn tørrezone i frødyngen.

Vil gerne udfordres og lære mere

Kristian synes, at planteavl er spændende og udfordrende. Derfor er han også villig til at bruge noget tid på at lære mere. Det gør han blandt andet ved at deltage i flere ERFA-grupper, udlægge arealer til forsøg med forskellige vinterrapssorter fra Bayer og forskellige svampe- og vækstreguleringsstrategier med BASF. Ved at have forsøg på egne arealer, bliver man mere bevidst om, hvad der kan fungere bedst på ens egen bedrift. Kristian er også nyvalgt til DLGs repræsentantskab. Der bliver også hentet meget information fra diverse facebook-grupper.

Desuden er Kristian valgt til delegeret i DLF, og om det fortæller han: "Jeg synes det er meget spændende at være delegeret i DLF. Der sker rigtig meget i firmaet, som det er spændende at følge med i, så det er en tjans, jeg sætter stor pris på".

Indlægning af frø. Bemærk laseren til venstre der sørger for helt plan overflade!

Høstår	Sorts-navn	Mit resultat	Region dette år	Region mit resultat relativt	DK dette år	DK mit resultat relativt	DK 5 års gns.	Region pct. rensat	DK pct. rensat
2021	DOUBLE	2.200	1.626	3 [36]	1.676	3 [66]	1.654	100	99
2021	FOJTAN	1.480	–	– [–]	1.491	3 [7]	909	<5	99